

"O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish va yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari" mavzusida Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
O'zbekistonning barqaror rivojlanishiga erishish yo'llari

Narziyeva Dilafiruz Muxtorovna

Buxoro davlat universiteti
Iqtisodiyot kafedrasida katta o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining barqaror rivojlanishiga erishishida iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik barqarorlik omillari chuqur o'rganilib, mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlarning samaradorligi yoritilgan. Xususan, O'zbekistonning uzoq muddatli barqaror taraqqiyotiga erishishning asosiy yo'nalishlari doirasida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM), iqtisodiy islohotlar, ekologik barqarorlik, gender tengligi, yashil iqtisodiyot.

Barqaror rivojlanish — bu iqtisodiy o'sish, ijtimoiy tenglik va atrof-muhitni muhofaza qilish o'rtasida muvozanatni ta'minlashga qaratilgan uzoq muddatli rivojlanish modeli hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng barqaror rivojlanish yo'lida bir qancha maqsadlarni amalga oshirishni boshladi. So'nggi yillarda mamlakatda bu yo'nalishda tub islohotlar amalga oshirilmoqda, jumladan BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlariga (BRM) mos keluvchi milliy strategiyalar ishlab chiqildi.

Barqaror rivojlanish maqsadlari – bu Birlashgan Millatlar Tashkilotining dunyoda iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik vaziyatni har tomonlama yaxshilash orqali butun insoniyatning hayot tarzini yaxshilash va turmush farovonligini oshirishga, adolatli va barqaror jamiyat qurishga qaratilgan global chaqirig'idir.

Ma'lumki, barqaror rivojlanish sohasidagi turli mamlakatlarning tajribasi juda katta farq qilganligi sababli, 2030 yil kun tartibining barcha maqsadlari, tegishli vazifalari umumiy, universal shaklda shakllantirilgan va qoida tariqasida aniq miqdoriy maqsadlar mavjud emas.

Bugungi kunda barqaror rivojlanish global miqyosdagi eng muhim masalalardan biri sifatida qaralmoqda. Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan qabul qilingan Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM) barcha davlatlar, jumladan O'zbekiston uchun ham ustuvor yo'nalish bo'lib xizmat qilmoqda. O'zbekiston hukumati barqaror rivojlanishni milliy taraqqiyot strategiyasining markaziga qo'yib, iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik sohalarda keng ko'lamlil islohotlarni amalga oshirmoqda.

2025-YIL 14-15-APREL

"O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish va yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari" mavzusida Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya

Shu o'rinda, avvalambor, 2015-yilda BMT butunjahon sammitida 2030-yilgacha bo'lgan Barqaror rivojlanish Kun tartibi, uning 17 ta Barqaror rivojlanish maqsadlari tasdiqlanganini eslatib o'tish zarur. Xususan:

- Barqaror rivojlanish maqsadlari dunyo bo'ylab barcha turdagi qashshoqlikka barham berish;
- ochlikka barham berish, oziq-ovqat xavfsizligi va yaxshi ovqatlanishga erishish, qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish;
- sog'lom turmush tarzini ta'minlash va barcha yoshdagi kishilarning farovonligiga ko'maklashish;
- umumqamrovli va adolatli sifatli ta'limni ta'minlash hamda barchaga umri davomida ta'lim olish imkoniyatini berish;
- gender tengligiga erishish va xotin-qizlarning imkoniyatlarini kengaytirish va h.k. borasidagi vazifalarni belgilab bergan.

Ushbu Barqaror rivojlanish maqsadlar "uchta ustun" – iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik muvozanatni va barqaror rivojlanishni ta'minlash tamoyillariga asoslangan bo'lib, inson qadri, uning huquqlari va erkinliklarini ta'minlash esa – ularni o'zaro bog'lab turuvchi bo'g'in hisoblanadi hamda ularning uyg'unligini, bir-birini mustahkamlashini va to'ldirishini, bo'linmasligini ko'rsatadi.

Yangi O'zbekistondagi islohotlar falsafasi ham o'z navbatida "inson, jamiyat va davlatning barqaror rivojlanishi" hamda 2030-yilgacha mamlakatning barcha belgilangan Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishini ta'minlash g'oyalariga asoslangan.

Mamlakatimizning barqaror rivojlanish yo'llari quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

1. Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash

- Diversifikatsiyalangan iqtisodiyotni shakllantirish (qishloq xo'jaligi, sanoat, xizmat ko'rsatish sohalarini rivojlantirish).
- Innovatsion va yuqori texnologiyalarga asoslangan ishlab chiqarishni rivojlantirish.
- Kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash va investitsiyalarni jalb qilish.

2. Ijtimoiy sohalarni rivojlantirish

- Ta'lim va sog'liqni saqlash tizimlarini modernizatsiya qilish.
- Aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish.
- Gender tengligi va nogironlar huquqlarini ta'minlash.
- Bandlik darajasini oshirish va kambag'allikni qisqartirish.

3. Atrof-muhitni muhofaza qilish va ekologik barqarorlik

- Yashil iqtisodiyotni rivojlantirish.
- Energiya samaradorligini oshirish va qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish.

2025-YIL 14-15-APREL

"O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish va yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari" mavzusida Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya

- Ekotizimlarni saqlash, suv resurslarini tejash, cho'llanish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurash.

4. Hududiy rivojlanish va urbanizatsiya

- Shahar va qishloq infratuzilmasini rivojlantirish.
- Transport va kommunikatsiya tizimlarini takomillashtirish.
- Hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tengsizlikni kamaytirish.

5. Yaxshi boshqaruv va institutlarni mustahkamlash

- Davlat boshqaruv tizimini isloh qilish.
- Raqamli hukumatni joriy etish va korrupsiyaga qarshi kurash.
- Fuqarolik jamiyatini rivojlantirish va ochiq jamiyat tamoyillarini qo'llash.

6. Xalqaro hamkorlik va integratsiya

- BRM (Barqaror rivojlanish maqsadlari) doirasida xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik.
- Tashqi iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish va eksport salohiyatini oshirish.
- Mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashda ishtirok etish.

O'zbekiston barqaror rivojlanishga erishish yo'lida bir qator muhim yutuqlarga erishmoqda. So'nggi yillarda olib borilgan islohotlar natijasida iqtisodiy o'sish sur'atlari ortdi, kambag'allik darajasi pasaydi va aholining ijtimoiy muhofazasi kuchaydi. Biroq ayrim muammolar hamon mavjud: ekologik muammolar, mintaqaviy tengsizliklar va mehnat bozori muvozanatsizligi kabi holatlar mavjud. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni keng joriy qilish va innovatsion rivojlanishni jadallashtirish zarur.

O'zbekistonning 2030 yilgacha bo'lgan barqaror rivojlanish strategiyasi va "Yashil iqtisodiyot" konsepsiyasi bu yo'lda muhim hujjatlar bo'lib xizmat qilmoqda. Ularning izchil amalga oshirilishi mamlakatni uzoq muddatli barqarorlikka olib boradi.

Barqaror rivojlanish — O'zbekiston uchun strategik maqsad bo'lib, iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik omillar uyg'unligida amalga oshiriladi. Davlat siyosatining barcha yo'nalishlarida ushbu prinsiplar ustuvorlik kasb etayotganligi kelgusida barqaror taraqqiyotga erishish imkonini yaratadi. Bu yo'lda davlat organlari, xususiy sektor va fuqarolik jamiyatining o'zaro hamkorligi muhim ahamiyatga ega.

O'zbekiston barqaror rivojlanish yo'lida izchil va tizimli tarzda harakat qilmoqda. Bu boradagi muvaffaqiyatlar milliy manfaatlarga asoslangan siyosiy irodaga, xalqaro hamkorlikka va xalqning faolligiga tayanmoqda. Barqaror rivojlanishning asosiy yo'llarini aniq belgilab, ularni hayotga tatbiq etish orqali mamlakat uzoq muddatli taraqqiyotga erishishi shubhasizdir.

"O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish va yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari" mavzusida Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF–60-sonli farmoni
2. Narziyeva, Dilafiruz, and Mijgona Po'lotova. "O'ZBEKISTONDA MOLIVAVIY SAVODXONLIKNI OSHIRISH-AHOLI TURMUSH FAROVONLIGINI ASOSI SIFATIDA." Nashrlar (2024): 194-197.
3. Narziyeva, D. (2024). Korxonalarda benchmarking strategiyalarini qo'llashning ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlari.
4. Rustamovna, T. H., & Salimovna, N. G. (2022). Possibilities Of Bio Economic Development In Uzbekistan. European Multidisciplinary Journal Of Modern Science, 4, 860-866.
5. Turobova, H., & Amonov, S. (2024). THE SIGNIFICANCE OF DEVELOPMENT OF ECO-BUSINESS IN AGRICULTURE. Science and innovation, 3(Special Issue 42), 639-648.
6. Narziyeva, D. M. "Fundamentals of Digital Marketing Development." Research and Publications 1.1 (2024): 180-184.
7. Zulfina Nazirova, & Hulkar Turobova. (2024). Analysis of agricultural waste. Miasto Przyszłości, 54, 1631–1637. Retrieved from <https://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/5498>
8. Narziyeva, D. M. "The Experience of the Countries of the World on the Development of the Stock Market." EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION 3.12 (2023): 37-40.
9. <https://uzbekistan.un.org/uz/sdgs>
10. <https://parliament.gov.uz/articles/1861>